

ΓΑΛΛΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

ΤΟΥ PAUL MARGUERITE

Η ΠΡΩΤΗ ΑΓΑΠΗ ΔΕΝ ΛΗΣΜΟΝΙΕΤΑΙ...

ΙΑ μέρα έμαθα, τυχαίως, από κάποιον φίλο, πώς ο ζωγράφος Βερνέλ έπαισε τὸ πόδι του, πέφτοντας από τ' ἄλογό του. Ο Βερνέλ κατοικούσε αὐτὴ τὴν ἐποχὴ στὸ Μπαρμυζὸν κ' ἀναγκάστηκε, πηγαίνοντας μὲ τὸ ἄμαξι νὰ τὸν δῶ, νὰ διασχίσω τὸ γεωτονικό δάσος. Περνώντας κάτω ἀπ' τὰ πανύψηλα δέντρα, ἔνοιωθα μὴ βαρεῖά καὶ πυκνὴ καταπόνησὶς νὰ με πνίγει καὶ νὰ νοτίζῃ τὸ κοστοῦμῳ μου. Τὸ παχὺ στομάχι τῶν πεσμένων στὴ γῆ φύλλον, μουσεμιμένο κ' αὐτὸ ἀπ' τὴν πρώτῃ πλῆξη, φάνταζε σὰν μαγεύχρωμο πατέτο κ' ἔπαιγε τὸν θόρυβο τοῦ ἄμαξι τοῦ κολούσε μὲ γοηγοράδα.

Ἡ ἐξορία μου αὐτὴ, μὲ τέτοιον καιρὸ καὶ μὲ τέτοια τοῖα ὀλοῦρά μου, μ' ἔφραξε σὲ κάποια μελαγχολία, κοπίζοντας τὴν ψυχὴ μου μὲ μὴ θλίψη ἀόριστη κ' ἀνεξήγητη. Γι' αὐτὸ ἀνεκωφρίστηκα ἔξαιρετικά ὄταν, φτάνοντας ἐπὶ τέλους πρὸ σπιτοῦ τοῦ Βερνέλ, τὸν βρήκα ξεπλωμένο στὸ κρεβάτι του, χαρούμενο γιὰ τὴν ἐπισκεψὴ μου καὶ συντροφευμένο ἀπ' τὴ φιλανδία του Κλοτίλδη, μὴ ἀσυνήθιστη ξανθὴ ὁμορφιά μὲ ὄρα γαλάζια μάτια.

Στὸ τζάκι σπαθοβολούσε πρόσχαρα μὴ φωτιὰ γερὰ, ποὺ ζέχυνε στὸ δοιμῶτο ζεστασιὰ ἥδονα. Ὁ σκύλος τοῦ ζωγράφου κοιμόταν, κουλουριασμένος στὰ ποδαρικά τοῦ κρεβατιοῦ, ἡ Κλοτίλδη διάβαζε περιοδικά, γυρνώντας στὸ νηδὴν πλάι στὴ φωτιὰ κ' ὁ Βερνέλ ἦταν χαμένος σ' ἕνα σύννεφο κεντῶν, ποὺ βγαίνει ἀπ' τὴν πῆλα του.

Ἀλλάξαμε τὰ σχετικὰ κοπιμμένα, ζήτησα λεπτομέρειες γιὰ τὸ πόδι μου ἀπὸ τ' ἄλογο, ἔμαθα πὸς τὸ πόδι του, τὸ βαλμένο στὸ γύρω, πήγαινε στὸ καλύτερο, κ' ἔπειτα ξεπέσαμε στὶς συνηθισμένες μας σαχλοκοῦβέντες...

Σιγά—σιγά καὶ χωρὶς καὶ μεις νὰ νοιώσουμε πὸς, τὸ κουνεντοῦλό μας κατακόλλησε στὸ αἰώνιο θέμα τῆς ἀγάπης. Ἀρχισε πρῶτὴ ἡ Κλοτίλδη νὰ μᾶς μιλάει γιὰ ρομιάντζες, ὄνειροπολήσεις, ρομβασμοὺς καὶ περιπάτους ἀγκαλιῶν σὲ καταπράσινα τοῖα, κοντὰ σὲ λέντες ἥσυχες καὶ σὲ γαλήνες ἀερομυαλιές.

Ἐπειτα ἀπ' τὴν Κλοτίλδη ἦρθε ἡ σειρά μου. Μίλησα κ' ἐγὼ γιὰ τὶς μονογαμίες τὸν ἀτελὲς τοῦ Μονταρνὰς καὶ γιὰ τὰ ξεφαντώματα τῆς μετέμεικτες παρέας μου. Ἀλλάξα τὶς διηγήσεις μου γερὰ, μὲ ἀκατέτες ὑπερβολές, ποὺ ἀνάγκασαν τὴν Κλοτίλδη νὰ ξεφρονισθῇ κάθε τόσο, ντροπασιμένη.

Ἐκεῖ ὅμως ποὺ φλυαρούσαμε καὶ ξένοιαστα γελοῦσαμε κ' οἱ τρεῖς μας, ξαφνικά, ὁ φίλος μου Βερνέλ κατασούρισε λιγάκι. Ἐπειτα τὸν ἔπαισε μὴ τρομερὴ ἀφηρημάδα καὶ τὰ μάτια του πλανήθηκαν, μὲ κάποια μελαγχολία μέσα τους, στὸ παθῆν. Τὸν στρόφασα μπροστὰ γιὰ τὴν ἔξαφνη βουβομιάρα του, μὴ αὐτὸς, πετώντας τὴν πῆλα του στὸ τζάκι, κούνησε ἀνυπόμονα τὸ χέρι του καὶ μᾶς εἶπε φροναχτά: —"Ὦχ, ἀδερφέ, καὶ σεῖς! Αὐτὰ ποὺ λέτε γιὰ τὸν ἔρωτα, εἶνε ἀνεμοσκαρπιμένα λόγια καὶ σαχλαμάρες μὲ πατέντα. Μὴ εἶνε ἡ ἀληθινὴ κ' ἀγνή ἀγάπη. Ἡ μοναδικὴ καὶ πλημμυρισμένη ἀπὸ ἀδῆο μῦθο, μὴ κ' ἀξέχαστη ἀγάπη: Ἀπὴ ποὺ νεώθοικε στὴν ψυχὴ μας, μὴλιν παύσιμα νὰ εἰμαστε π α ι δ α κ ι α κ' ἀρχίζουμε νὰ γινώμαστε π α ι δ ι α. Ἀληθινὴ αὐτὴ ποὺ νοιώθουμε σὰν βγαίνουμε ἀπ' τὴ δευτέρα καὶ μπαίνουμε στὴν τρίτῃ τοῦ Γουινιασιὸν τάξου.

...Μὴ γελᾶτε. Δὲν ἔξερο τί γίνεται στὶς ψυχὲς τὶς δικές σας. Μὰ ἡ δική μου ἡ ψυχὴ φορτωμένη ἐστὶ θύμισι τῆς πρώτης ἀθάσας μου ἀγάπης. Κάνει μου τὴ χόρη, κοπέλλα μου Κλοτίλδη, νὰ μὴ μοῦ κατασφραζέται. Σ' ἀγαπᾷ καὶ ὡ ἀγαπᾷς τρελλά. Τὸ ἔξερετε. Λοιπὸν δὲν πρόκειται νὰ ὑποτιμῶ τὸν εὐτυχισμένο τόσα χρόνια δεσπὸς μας μὲ τοῖα ποὺ θὰ πῶ. Ἄλλο τὸ ἕνα καὶ ἄλλο τὸ ἄλλο. Ἐτοι μὴράβο, χωρὶς μου. Μὴ μοῦ θυμίνετε δωρεάν, ἀλλὰ τεντῶστε κ' οἱ δύο τ' αὐτὰ σας ν' ἀκούσετε τὴν πρώτη μου ἀγάπη.

...Πᾶνε ἀπὸ τότε χρόνια πάραυτα. Ἡμῶν μεθητάκος ἑσπερικός στὸ Λίκεο Ἄνδρ, γιὰ τὴ γονεῖά μου ζοῖσαν στὴ μακρινὴ τους ἐπαρχία. Κάποια κυρία, πατριότισσά μου, κεντρομένη στὸ Παρίσι, ἄς τὴν ποῖμε Τερέζα, ἔλαβε μὴ μέρα κάποια ἐπιστολὴ ἀπ' τὴ συγχρομένη τὴ μητέρα μου.

...Ἦρθε λοιπὸν μὴ Κυριακὴ ἀπόγειμα στὸ Λίκεο καὶ μοῦδειξε τὴν ἐπιστολὴ αὐτὴ. Τὴν δόδακα καὶ δόδακισαν τὰ μάτια μου. Τὴν παρακαλοῦσε ἡ μητεροῦλα μου νᾶρχετα στὸ Λίκεο, γιορτὲς καὶ

Κυριακές, καὶ νὰ μὲ θγάξῃ περίπατο μαζί της, γιὰτὶ ἦμιον ὀλοῦναος στὸ Παρίσι.

...Τὴν εὐχαρίστησα μ' ἄλη τὴν παιδικὴ μου θέρημ καὶ θυμοῦμα μάλιστα πὸς ἀσυναίσθητα τῆς φίλησα τὸ χέρι. Ἄς εἶνε... Τὴν πρῶτῃ ἐξορία Κυριακὴ δὲν βγήκαμε περίπατο, μὴ κᾶθησε κοντὰ μου, στὸ σπῶν τοῦ Λίκεῖου, περισσότερο ἀπὸ ὄρα.

...Ἦταν χαριτωμένη ἡ κυρία Τερέζα, ἦταν γοητευτικὴ. Μελαχροινὴ καὶ μαυρομάτα, καμμὰ τριαντασιὰ χρόνον, εἶχε μικρὸ καὶ λυγρὸ κορμῆ, στόμα σὰν τὸ κερὰ καὶ κόκαλο καὶ μὴ τσαζλινική μυστίσα. Καθὼς φοροῦσε ἕνα κομῶδὸ παλιέ, ἐφαριστό σὰν τὸ μαγιὸ τοῦ μπάνιου, κ' εἶχε στὸ λαμὸ τῆς γύρω ἕνα κατάλευκο, σκληρὸ κολῶρο, θὰ τὴν νομῖσε κανένας γιὰ μεγαλειετῆρὴ μου ἀδερφοῦλα. Ἡμῶν, βλέπετε, μικρός, μὴ εἶχα ἀρῆσιση ἀνάπτυξι στὸ γεροδεμένο μου κορμῆ.

...Φλυαρούσαμε χαρούμενα, τραγουδίζοντας τὰ μποριτόνια ποὺ μοῦφερε σ' ἕνα κοντὶ πολύχρωμο. Ἐμαθα πὸς ὁ σύζυγός της, τιμηματάρχη σὲ κάποια Τράπεζα, πενηντάρης ἀπάνω—κάτω—γιὰτὶ τὸν γρόμμα κ' αὐτὸν ἀργότερα—ἔφαρτε πὸς τὰ μούτρα στὴ δουλειὰ καὶ τὴν ἄρνε, τὴν καίμενη, χωρὶς περίπατο πολλὲς φορὲς, κλεισμένη μέσα καὶ ξεθεωμένη ἀπ' τὴν πλῆξι.

...Ἐτοι πέρασε τὸ πρῶτο Κυριακάτικο ἀπόγειμά μας. Κι' ὅταν ἡ κ. Τερέζα ἔφυγε, ἔνοιωσα μέσα μου μὴ ἀνεκφορτιστὴ εὐτυχία, μὴ τρελλὴ χαρὰ. Ὅτανε πᾶν γιὰ μένα ἡ ἀναρχὴ κλεισοῦρα, μῆνες συνέχεια, στὸ πληρτικὸ ἐκεῖνο Λίκεο. Δὲν θὰ μάτωνε πᾶν ἡ καρδιά μου ἀπ' τὴ ζήλεια της, κάθε γιορτὴ καὶ Κυριακὴ, ποῦθλεπα τοὺς συντρόφους μου νὰ βγαίνουν περίπατο μὲ τοὺς γονεῖς τὸν ἡ μὲ τοὺς συγγενεῖς τὸν καὶ δὲν θὰ ξαναδοκιμάζα ποτὲ μου τὴν πῆρα τῆς μοναξιάς μου, σὰν ἔφευγαν ὀλο τους, χοροστρόβιλλος πρόσχαρα καὶ μ' ἄρναν μονάχο μου στοὺς τέσσαρες ψηλοὺς τοῖχους τῆς μαντρομένης τοῦ Λίκεῖου αἰλῆς. Καὶ τί χαριτωμένο σύντροφο ἔδωσες ποῦς περιπάτους μου, Θεέ μου!

...Ἡμῶν καταγοητευμένος μὲ τὴν κ. Τερέζα, μοῦφερε ταπεινὰ καρομῆλλες καὶ γλυκίσματα, ζητοῦσε πληροφοροῖες γιὰ τὴν πρόδὸ μου καὶ ποτὲ της δὲν με μάλωσε, ὅτε κ' ὄταν ἀκόμα μάθαινε πὸς πῆρα ἄσχημος βαθμοὺς στὰ μαθηματικά.

...Ἦταν ἀξιαγάπητη. Ἡ χαμογελαστὴ πάντα ἐπιεικειὰ της, γιὰ τὶς τρελλές μου στὸν περίπατο μαζί της, ἡ σὰν παιδιὸ κελιάριμα γλυκεῖα φωνὴ της καὶ ἡ παιδιὰστικὴ, ἔξνοιωστικὴ φλυαρία της μαζί μου, κέρδισαν ὀλοκληρωτικά τὴν καρδιά μου.

...Ἦταν ἀρθαστὴ ἡ καλωσίγη της ἀπέναντί μου. Ἦξερε νὰ κολακεῖν τὸν παιδικὸ ἔγοισμό μου, φερνόντας μαζί μου μὲ ἀρθαστικὴ μεσοστρία σημετεμοφράς, κ' ἦξερε νὰ ριζώνη στὴν ψυχὴ μου τὴν πεποιθση, πὸς, παρὰ τὴ μικρὴ μου ἡλικία, ἦμιον κ' ἐγὼ ἐπὶ τέλους κάπ. Μοῦῖνε συχνὰ πὸς θάβγαζα ἀσπροπρόσωπη τὴν κηδεμονία της ἔπάνω μου. Κοντὰ της δὲν κοκινῶσα πᾶν ἀπ' τὴ ντροπὴ μου γιὰ τὸν κεντροκομιμένα μου παποῦσιμα καὶ γιὰ τὰ ἀκομιὰ μου ρουζα. Τόσο σαγηνευτικὰ μαζί της, ποὺ ἀρχίζα πᾶν νὰ δοκιμάζω μὴ ζήλεια διανοτὴ, κάθε φορὰ ποῦθλεπα τὸν ἀνοστε σύζυγό της νὰ τὴν φίλησὶ στὰ χεῖλη.

...Τὸν ἐχθροεύοιμον ἀδελά μου, παρ' ὀλο ποὺ μοῦ φερνόντανε κ' αὐτὸς εἰγενηκὰ καὶ μὲ καλωσίγη. Ἐργαζόταν σπιτι καὶ τὶς Κυριακές ἀκόμα, φερνόντας ἀπ' τὸ γραφεῖο του χαροφῶλινες γεμάτους ἔγγραφα. Κι' ὄταν ἡ Τερέζα μου, ντυμένη κ' ἔτοιμη, κοιπιόντανε τὰ γάντια της, τὸν προσκαλοῦσε νὰ μᾶς συνοδεῖν στὸν περίπατο, τῆς ἀπαντοῦσε μὲ τὴν ἐνόφωτη προφορά του: —"Ἄ! Πρὸ παντὸς ἡ ἐργασία. Δὲν περῶζει. Βγάλε τὸν μικρὸ περίπατο, κᾶτταζε νὰ τὸν διασκεδάσης κ' ἀρῆστε μὲ ἥσυχο στὴ δουλειὰ μου...".

...Τότε... ὦ!... Τότε τὸν εἰγενομοῦσα. Μοῦ ερχότανε νὰ τὸν φίλησω!

...Καὶ βγαίναμε μαζί μὲ τὴ γλυκεῖά μου μικρομεγάλῃ φίλη μου καὶ κάναμε ἀξέχαστους περιπάτους, μακρινούς, γεμάτους γοητεία, στὸ δάσος, στὰ Ἡλύσια Πεθῆα, στὰ βουλιεβάττα καὶ στὶς πολυόχωνιστες πλατεῖες. Πηγᾶναινε στὰ θεατράνια καὶ βλέπαμε νόστιμες παραστάσεις ἀπογευματινές, ἡ καθόμασε οἱ δύο μὲς ὀλομόναχοι στὶς ἀπομερες γονεῖς τὸν κεντροκομιμένα καὶ ρουφοῦσαμε λεμονιάδες παγομῆνες καὶ γλυκὲς γρονιτές.

...Μὲ κρατοῦσε ἀπ' τὸ χέρι καὶ τῆς ἔσφιγγα θερμὰ τὸ δικὸ της, χωρὶς νὰ μοῦ τὸ παῖρη πῶσο. Τὴν κρατοῦσα ἀγκαλιῶ καὶ μεθοῦσα ἀπ' τὴ ζεστασιὰ κ' ἀπ' τὸ κικιπῖσιμα τοῦ λυγροῦ κορμοῦ

Τὴν κρατοῦσε στὴν ἀγκαλιὰ του!...

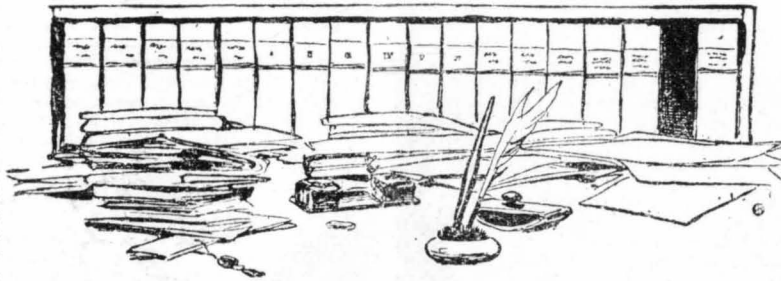
της. Κι' όταν με χάρειτε στα μαλλιά, έχοντας τη γλυκερά ματιά της ριγμένη κάτω, πέρα στον δρίζοντα, αφηρημένη λίγο και γεμάτη από ρομαντισμό, που τότε δεν τους έννοιωσα καθόλου, δλόωληρη ή βλασφημίου μου λαχτάριζε τη διαή της. Γινόμουν κείνη τη στιγμή σλάβος της παντοειδούς και ξεχάριζε απ' την ψυχή μου ή λατρεία και ή άφοσίωσι γι' αυτή.

...Τό όνειρό μου τό μαγευτικό, τό πλάνο και άξέχαστο όνειρό μου, σταμάτησε ίσως δό. Εύτυχός; Αυστυχός; Δεν ξέρω... Αυτό που ξέρω μόνον είναι, ότι έννοιωσα φαρμακερή τη δυστυχία τότε. Τότε που προτοφάνηκε μπροστά μου, σε κάποιον περίπατό μου έκεινος ό καταρωμένος άνδρας, ό ψηλός και καταπνομιάλης, πουξε μοιστόπια καστάνια και λυγρή κομοσποσία.

... "Ήρθατε πρόσωπο με πρόσωπο μαζί του τ' άπομεσημέρο εκείνο. Τόν κυττάξαμε μιά στιγμή κι' αυτός κίπταξε εκείνη, την Τερέζα μου. Ταράχτηκε ή γλυκερά μου φίλη στό αντίκρισμα του λεβέντικου κοριού του κι' έννοιωσα τό χέρι της να σιγοτρέμει στό δικό μου. Την τράβηξα άπότομα, λαχταρισμένος κι' εγώ, χωρίς να ξέρω τό γιατί, θέλοντας να προσπεράσουμε τό επικίνδυνο ένεινο άτομο. Κάνανε λίγα βήματα κι' είδα τότε με ζήλεια που μούτρωγε τά σωθικά, να στρέφει πίσω τό κεφάλια της ή Τερέζα και να κυττάζει διαφασμένα τόν άγνωστο ένεινο. Μά κι' αυτός τό ίδιο έκανε.

...Ξέρετε τί άπόγινε; Νά σας τό πώ: Τόν ξαναβρήκαμε πολλές φορές τόν κίνο αυτό. Ή φίλη μου είχε σταματήσει τότε τις ξένωσποτες φίλαριες της κι' είχε γίνει παιδ σκεπτική. 'Αρσάως τις έπισκέφτηκες της στό Λίεσο. Έπαυσε να με βγάξει περίπατο συχνά και συχνά—σγά την έχασα έντελώς. 'Απελπισία μ' έπισπε τότε. 'Απελπισία μαύρη και σκοτεινή. Με δάκρυα στό παιδικά μου μάτια, με παραρμημένη την ψυχή μου, της έγραφα πολλές φορές. Μάτια άμως έπεφτανε την άπάντησή της.

... "Όσοι μιά μέρα, σε κάποιον περίπατο κοινό μαζί με τους σιμαφιτάς μου, την ώρα που μιάς περνούσε ό δάσκαλός μου, στη γραμμή δυό—δυό, απ' την πλατεία του 'Ετοιού, έννοιωσα τη θλιμ-

μένη και χαμηλωμένη μου ματιά να την τραβήει κάτω σαν μαγήτης. Σήκωσα τό κεφάλια μου και κίπταξα λοξά και... κόντεψα να ξεφρονίσω απ' τόν πόνο.

... Ήταν αυτή. Σ' ένα άμάξι κλειστό. Κι' έκείνος πλάι της! Την κρατούσε στην άγκαλιά του!

...Τους έχασα άμέσως άπό μπροστά μου, χωρίς να είμαι βέβαιος άν με ξεχώριζε τό μάτι της. Ούτε και την ξανάεδα άπό τότε. Ούτε και θέλησα να μάθω τί άπόγινε.

...Δέν την ξανάεδα, φίλοι μου, μιά ζει άξέχαστη μέσα στην καρδιά μου άπό και πώ.

'Εδó τελείωσε τη διήγησή του ό Βεντέλ, μιά δέν πρόλαβε να κρητίση για πολύ τό μελαγχολικό του απ' τις αναμνήσεις ήρας. Ξέσπασε κι' αυτός μαζί με μένα σε γέλια άκρότητα και τρανταχτά! Γιατί;

Γιατί ή Κλοτίλδη του, καταφουρκισμένη για την τελευταία φορά του, πώς τοίχημε δηλαδή άξέχαστη ή άλλη, τινάχτηκε μονομιάς απ' τό ντιβάνι, ποίρησε δυό—τρεις ματιές άγριεμένες και βγαίνοντας απ' τό δωμάτιο, έκλεισε πίσω της την πόρτα, με θόρυβο τρομαχτικό! 'Η ξηλιάρα ή Κλοτίλδη!...

ΑΝΑΤΟΛΙΤΙΚΗ ΠΟΙΗΣΙΣ

ΤΟ ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟ

"Ω κόρη ευδοκισμένη, αλλά τόσο δειλή στην πρώτη νεότη σου, όταν άκόμα κρύβεις τό όραίο κόκκινο πρόσωπό σου στα μεταξένια πρόνια πέπλα σου, ό ασύνκριτο τριαντάφυλλο, είσαι μέσ' στα λουλούδια σαν τη Σουλτάνα μέσα στις σωλάβες της, σαν τόν 'Εμίρη τριγυρισμένο άπό τά παλλητάρια του.

Στό μρωμένο σου στεφάνι κλείνεις τόν αϊθέρα όλων τών άρωμάτων, ό έρωτικό τριαντάφυλλο. Τά πέπλά σου, που μισανόηγονται στό φύσημα της αήρας, μοιάζουν με τά χείλη της άμορφης παρθένας που βιάζεται να δώσει ένα φίλι στον άγαπημένο της.

'Απάνω στη νεότη σου και στην άμορφιά σου είναι πού άβρό άπό τό χνουδωτό μάγουλο ενός έρθηβου και πού λαχταριστό απ' τό παταρωστό στόμα μιάς άπαρθενης κόρης.

Τό εύγετικό αίμα που χροματίζει τη σάρκα σου, σε κάνει να μοιάζεις με την αγνή τη χρυσάρινα, με τό ποτήρι τό γεμάτο κρασί, με τη λάμψη ρουμανών άπάνω σ' ένα κλαδί σμαραγδένιο.

"Ω ήδονικό τριαντάφυλλο, σκληρό για τους άπόρροχτους έρωτευμένους, ξέρεις να τιμωρης δίκαια με τά βέλη της χρυσής φάρτρας ένεινους που σου φρόνινα βάνασα.

Ξέρεις άκόμα να χαιδέιεις με χείρι ένεινους που καταλαβαίνουν να σ' έστιμώσινε. Γι' αυτούς παίρνεις πάντα καινούργιες χάρες και χωρίς να τους κουράσης ποτέ, μένεις γι' αυτούς τό πολυαγαπημένο τους λουλούδι...

ΑΠΟ ΔΩ ΚΙ' ΑΠΟ ΚΕΙ

ΕΚΛΕΚΤΑ ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΑΝΕΚΔΟΤΑ

Τό μοιραϊόν. Πώς γλύτωσε απ' τά νύχια του θανάτου ό Μ. Ναπολέων. Ή διαφορά μεταξύ μιάς ώραιας κυρίας και ένός... ρολογιού του τοίχου. Μιά έξυπνη άπάντησις του Φοντενέλ. Τό κέλεπο του Βερολίνεζου έκδότη. Ζητείται σύζυγος, κ.τ.λ. κ.τ.λ.

Τό 1791 και ακριβώς τό πρωί της 75 'Ιανουαρίου, ό Μέγας Ναπολέων, λοχαγός τότε του πυροβολικού, περνούσε την ώρα του παγοδρομώτας σε μιά μικρή παγωμένη λίμνη, κοντά στα όχυρώματα της 'Οζώνης.

Τό μεσημέρι, όταν έφτασε ή ώρα δώδεκα, ό Ναπολέων έβγαλε τά παγοπέδιλά του για να φύγει, είδοπιηθεί: ότι τό γεμάτο ήταν έτοιμο.

—'Ελάτε να κάνουμε ένα γύρο άκρόν, τόν παρακάλεσαν τότε οι φίλοι του.

'Ο Βοναπάρτης έδίστασε για μιά στιγμή. Φάνηκε πως ήθελε να ξαναρχίσει τό παιγνίδι. Για να δείξη όμως πως είχε τάξι στη ζωή του, χαρέτησε τους φίλους του κι' άπομακρόνηκε.

"Υστερα άπό λίγα λεπτά, τη στιγμή ακριβώς που καθόταν στό τραπέζι για να γευατίση, έτρεξαν και τόν έληροφόρησαν ότι οι δυό φίλοι του, μαζί με τους άλλους παγοδρομώτες πρό δλίγου, έπνιγχαν. 'Ο πάγος της λίμνης είχε σπάσει κάτω απ' τά πόδια τους και οι δυστυχισμένοι νέοι είχαν ξεφραπισθεί κάτω άπό τό παχύ στρώμα του.

"Υστερα άπό χρόνια, διηγούμενος τό περιστατικό αυτό ό Βοναπάρτης έπρόσθετε:

—'Εάν δηλαδή έκανα τότε ένα γύρο πενήντα μέτρων πάνω στον πάγο, δέν ήμ' άποροήσε τότε τ' άνοιά μου να κάνει τόν γύρο του κόσμου!...

Σε κάποια οικογενειακή συναναστοργή, στην όποια παρευρισκόταν κι' ό διάσημος φιλόσοφος Φοντενέλ, έπαυσαν, για να «περάση ή ώρα, τό γνωστό παιγνίδι τών παραδόξων έρωτήσεων.

'Η οικοδέσποινα, ή όποια άλλωστε ήταν χαριστάτη και πολύ εύφυής, άποτεινομένη κάποια στιγμή στον φιλόσοφο, τόν ρώτησε:

—Ποιά διαφορά υπάρχει, κύριε Φοντενέλ, μεταξύ έμού και ένός ρολογιού του τοίχου;

—'Η διαφορά, κύρια μου, είναι ότι τό μόν ρολόι μιάς υπενθυμίζει τις ώρες, ένώ σες μιάς κάνετε να τις ξεχνάμε, άπάντησε ό φιλοφρονέστατος και πνευματώδστατος φιλόσοφος.

Κάποιος Γερμανός έκδότης, για να ρεklamάρη ένα καινούργιο ρομάντο που κυκλοφόρησε τελευταία, μεταχειρίστηκε τό έξης έξυπνότατο κόλπο: 'Εδημοσίωσε την παρακάτω άγγελία στις εφημερίδες και τά περιοδικά του Βερολίνου: «Κύριος, μορφωμένος, ώραιος και πλουσιώτατος, θέλοντας να νυμφευθή, ζητεί σύζυγον, ή όποια να όμοιάη με την ήρωίδα του δεινα μυθιστορήματος του συγγραφέως X.»

"Όπως ήταν φυσικό, την άλλη μέρα κίωλας όλες ή δεσποινίδες κι' όλες ή χήρες του Βερολίνου έτρεξαν ν' άγοράσουν τό έν λόγω ρομάντο, για να ίδουν άν έμοίωσαν με την ήρωίδα του.

Κι' έτσι τό βιβλίο πουλήθηκε άγρίως.

'Ο μέγας 'Αμερικανός έφευρτής "Εδισον έδωσε κάποτε τόν έξης όρισμό περί της μεγαλοφίας, σε σχετική έρώτησι δημοσιογράφου:

—Διό τοίς έχατό, ελε, ή μεγαλοφία είναι πνευμα και έννενηντα όχτώ τοίς έχατό είναι έργασία. 'Αλλά έργασία έπίμοχη, διαρκής, εύσυνείδητη, με προδιαγεγραμμένο σχέδιο και σκοπό.

Μιά απ' τις ιδιοτροπιές του "Εδισον ήταν και τό ότι δέν ήθελε, με κανένα τρόπο, ν' άποτιπλώση τη φωνή του έπάνω σε πλάκα γραμμοφώνου.

—Θιά πέθαινα άπό άηδία, έλεγε, βλέποντας κολλημένη έπάνω στα γραμμοφώνου του δρόμου τη ρεklamία: "Εδώ, κύριοι, με μιά πεντάρα μοριείτε ν' άκούσετε την όμιλία του "Εδισον!...

Στις έργασίες του μολαταύτα για την τελειοποίηση του γραμμοφώνου, ό "Εδισον αναγκαζόταν ν' άποτιπώνη τη φωνή του σε διάφορες πλάκες, τις όποιες, έννοιείται, έθρυμματίζε κατόπι.

Σε κάποιον στενό φίλο του όμως έδωσε κάποτε, με μεγάλη του στενοχώρια βέβαια, μιά τέτοια πλάκα, με λίγες λέξεις δικές του έπάνω. 'Η πλάκα αυτή είναι και ή μόνη που σώζεται σήμερα, μετά τόν θάνατο του μεγάλου έφευρτου.